

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Ecclesiae hostium in concinnanda ecclesiae suae historia vafrities & doli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

CAPUT XIX.

- I. CALVINUS Geneva pro Episcopo se gerit, & Ministros à se ordinatos huc illuc ablegat.
- II. Primis novi Evangelii Ministris nomina sua mutare usitatum.
- III. Calvinii auctoritas Geneva formidabilis.
- IV. Multi ad videndum & audiendum Calvinum Genevam se conferunt.
- V. Scholares quidam studio relictis, ad Calvinum proficiuntur.
- VI. Qui è quovis ligno Ministros, tamquam Mercenarios, format.

CAPUT XX.

- I. GENEVA prima & præcipua hæreseos sedes, vel sentina.
- II. Ad quam tamquam asyllum omnis generis homines confluerunt.
- III. Geneva per intestina Gallorum bella crevit.
- IV. Eadem Gallia viribus ad sui defensionem usa.
- V. Gallia post Turcas in auxilium vocatos multum pristini splendoris & virium amisit.
- VI. Plerique Principes magis de statu suo conservando quam Dei propugnando honore sunt solliciti.

QUOMODO LUTHERANISMO PRIMUS
in Galliam aditus sit patefactus.

CAPUT PRIMUM.
A R G U M E N T U M.

- I. Lutherana hæreseos contagio in Gallia gliscit.
- II. Ecclesia hostium in concinnanda Ecclesia sua historia usurpata & impostura.
- III. Scemmata eorum & calumnia à Catholicis contemnuntur & ridentur.
- IV. Quanta turba & confusiones è Nova religione nata sint.
- V. Status religionis & reipublica eodem tam in bonis quam in malis vinculo est colligatus.
- VI. Gallia post introductam hæresin, nullum non malorum genus experta est.

I. Q UEMADMODUM morbi contagiosi, qui sunt velut divinæ iræ flagella, primo de domo in domum, deinde ex uno oppido in aliud proserpunt, ac tandem totas pervadunt ac depopulan-

tur regiones, sic ut quaecumque oculos quis flectat, nihil aliud occurrat quam

Luctus ubique, pavor, & plurima mortis imago: sic pestilens quoque Hæreseos virus, quo non minus, quam illis, Deus populi sui peccata punire solet, postquam in Saxonia gliscere semel cœpit, mox paulatim non totam tantum fere Germaniam infecit, verum etiam ulera Rhenum in mediam nostram Galliam sese effudit, secumque infinitas miseras & calamitates inexit. O Rhene, verus Galliarum limitum arbiter, idemque fidelis Romani Imperii contra barbaras à septentrionibus nationes quondam propugnator! [a] sic cine munus tibi creditum deseruisti, ut septentrionali illi hosti aditum præberis, qui non Galliam solum devastavit, verum etiam sacrum Romanæ Ecclesiæ imperium convellere est aggressus? Tu, qui quondam legitimi thori quasi arbiter, spurios undis hauriebas, legitime vero natos sanos & incolumes ad ripam transmittebas; qui, quæso, factum est, ut tantum ab illa naturæ tuæ rara & mirabili dote mutatus, tam multos spurios perferre potueris, qui ad vexandos, adeoque interneccione delendos veros Jesu Christi & Ecclesiæ filios, egressi, & ultra citraque grassati sunt? Cur non Nilii Ægyptum fecundantis naturam potius imitatus es, quem nullum umquam pestilentem vaporem exhalare ajunt? Sic cine pat fuit, illas delicias, illam Europæ paradisum à te infici & contaminari? Argentina illa tua, Argentina fuit, illa heu nimium vicina Franciæ, ubi multiceps illud Hæreseos monstrum primum stabularum fuit, viresque suas ad Galliam asiliendam collegit. Hoc asyllum fuit Lutheristarum & Zvinglianorum, sub Martini Buceri infestissimi Catholicæ Ecclesiæ adversarii, ductu. Hoc receptaculum fuit eorum qui è Galliis proscripti fuerant; & hospitem eorum qui Calvinismo favebant. In hac urbe novella hæreseos Thalmud. præcipuum ruinæ nostrum instrumentum, proculus fuit & abfolutus, illæ scilicet famose Calvinii institutiones. In hac denique urbe prima novorum Evangelicorum Gallicana Ecclesia instituta, ad quam tamquam ad prototypum, ceteræ deinde per Franciam passim sunt conformatæ. Sed operæ precium est rem à primis velut principiis arcessere; sic tamen ut operis nostri ordo à seopo nihil discedat.

II. Principio satis non est ut in genere sciamus, quomodo hæresis è Septentrionali angulo Austrum

[a] Scriptores Romani & Cluverius in Antiqua Germania.

versus progressa, omnium quæ Sol aspiciat regno-
rum florentissimum pervaserit; neque mala quæ
inde existerunt, quæque ad eum statum miseram
Galliam redegerunt, ut de pristino splendore nihil
ferme præter nomen retinuerit, sub uno tantum as-
pectu proponenda nobis & indicanda sunt: sed ex-
pedit omnino, ut omnia minutatim ac particulari-
ter enarrètur, quo posteritas nostro exemplo sapi-
entior facta, tanto melius hoc omne hominum ge-
nus pernoscere & ab iis cavere sibi discat. Quo lo-
co consideranda veniunt, primo ipsa hæreseos eu-
nabula, è quorū complexibus nata à quibus susce-
pta & educata, paulatim adolevit, atque id roboris
assequuta sit, ut ex eo, quem occupavit loco non fa-
cile deturbari possit, antiquam illam si dem ab Apo-
stolis eorumque successores per manus nobis tra-
ditam, qua tot jam seculis regnum hoc stetit, omni
bonorum genere affluens, & fama usque ad sidera
notū, sub non minus falso quam superbo Reforma-
tionis prætextu, non mutare tantum, sed etiā plane
evertere molita. Hoc specioso Reformationis velo
fatalis illa Helena deformitatem & turpitudinem
suam tegere conata est. Et sicut Sleidanus novam
hanc meretriciam sponfam centumculis quibusdā
non inconcinne confutis exornare studuit, dū toto
suo libro id agit, ut Lutherus magnus & mirificus
vir videatur: sic auctor libri cui titulus est, *Historia
Ecclesiastica Reformatarū in Gallia Ecclesiariū, &c.*
[a] multus est in Calvini laudibus, ut hoc veluti
fucos & ipse suæ Helenæ procos quærat & inveniat.
Ut enim qui à Catholica defecerunt Ecclesia, pes-
sima quæque de iis quos reliquerunt, præsumunt, &
explendo odio, aliis etiam persuadere nituntur: ira
libri quoque istius auctor, qui ex aliorū suggestis hi-
storiam suā confarcinavit, quiq; in Præfatione ipse
Novæ religionis sociū se proficitur, id potissimum
agit, ut eorū nomina & honorem qui hæreticis sese
opposuerunt, læceret & infamer: quos homo impu-
dentissimus passim, ut capitales Jesu Christi hostes
vixisse, ac tandem ut furiosos & desperatos Antichri-
sti satellites mortuos esse, fingit. Nihil ibi frequen-
tius occurrit, quam modò: *hunc divinitus percussit;*
modo, *illum cælestis ira numinis consagraste,* atque
adeo omnia elementa in nova suæ Ecclesie hostes, di-
vino jussu & ultione, conspirasse. Non Regibus, non su-
mi Principibus, quorū tamen inter homines auctoritas
semper sacrosancta fuit, non ceteris in summa dignitate
constitutis, parcitur: interim vero abjectissimi &, ut
ille ait, omnium hominum postremissimi, tamquam
Evangelii & regni Jesu Christi restauratores, lau-
dantur, & Orbi mancipia ad cælum efferuntur. Vide

hic effrontem hominum istorū audaciam, sua ipso-
rum elogia scribentium! Notum enim est, Cōmen-
tarios ab illis ipsis scriptos, quorū laudes omnibus
fere pagellis ad nauseam decantantur: nō aliter quā
si pictor aliquis suum ipsius vultum non qualis est,
sed qualē esse velit, falsis coloribus depingat, & tū
sibi quam aliis spectandum atque admirandū pro-
ponat. Eidem suæ quoque farinae homines & pseudo-
martyres, quantis laudibus ornant! ac veluti muli
mutuū scabunt! Ex his certe, quavis falsissimis &
ab omni ratione alienis, ingens illud Martyrologiū
hæreticorum volumen confectum est & confarci-
natum. Et quemadmodum hæresis impletisque vera
fama est Ecclesia; sic in eo quoque eam imitatur, quod
novi Evangelici suas quoque Synodos provinciales
& nationales celebrant, ad quos Ministri (sic enim
appellatur) certis mandatis à sua quisque com-
munitate instructi, undique accurrunt, & variis de
rebus tam ad omnes quam ad singulos & priuatos
spectantibus, consultant, sententiasque de iis quæ ad
suam promovendam Ecclesiam pertinent, dicunt.
Istis in libris capitalibus litteris scripta videas eo-
rum nomina qui Geneva egressi, primā Calvinianā
Evangelii sementem fecerunt. Videas ibi frontispicio
præfixum nomen ejus, qui velut pedaneus sen-
nator emendicatas ab aliis historias tamquam sen-
tentias, unum in fasciculum constrinxit; aut tam-
quam cæmentarius è variis rudibus hinc inde
collectis, magnificam hanc, si diis placet, Ecclesia-
sticæ historię arcem extruxit. Videas ibidem no-
mina eorū qui istis hæreticorū conatibus sese op-
posuerunt, atro notata calculo, ut qui tyranni, car-
nifices, & hostes filiorum Dei (ita enim hæretici se
impudenter vocant) traducuntur. Ex his porro
omnibus unus aliquis postea electus est, qui ab al-
liis particulatim congesta, ac plerumque conficta,
vel aliter quam se habent reconstituta, in ordinem di-
gereret, atque ita Scriptoris Historia Ecclesiasticæ
nomē & dignitatem deinceps obtineret. Hic addit
demit quæ vult, destruit, adificat, mutat quadrata ro-
tundis: non suos tantū, verum etiā aliorum affectus
& fidem sequutus. Hinc tot tamque ridiculæ in-
eptiæ, hinc tam atroces calumniæ & injuriæ; pro-
brosi invidiæ & odii, quo obcæcati miseri illi sunt,
partus. Hinc tot gloriofa multorū, qui igneis curri-
bus triumphantes cælum (scilicet) ingressi sunt, mar-
tyria libris illis descripta leguntur; quæ cum non
sunt aliud quam reorum & rebellium supplicia, ap-
prehenduntur ut martyria sacra, & sine lachrymis
à simplice

[a] *Historia Præsidis de la Place.*

à simplice & credulo vulgo legi non possunt, innocentes illos agnos rabioforum luporum dentibus (ita enim singulari numerosa orationis artificio repræsentantur) tam miseris modis disceptos lugente ac fremente, qua ratione ego diaboli ipsius pœnas describere possim, dummodo Angeli boni nomen, pro cacodæmone substituero.

III. Porro scriptorum ejusmodi fraudes & mendacia facile me impulerunt, ut ab injuria & odio vindicandos mihi statuerim eos, qui hæresi undique grassanti fortiter sese opposuerunt: digni profecto ob id ipsum æterna laude & memoria, quam sanè ego, quantum in me erit, & quantum præsentis instituti ratio patietur, nequaquam eos defraudabo. Nec tamen malum illis pro malo reddam, aut injuriam injuria rependam. Quid enim facias? Nempe hominibus istis innatum est, ut assidue nobis in faciem exspuant, & conviciorum ac maledictionem nimbo in nos effundant. Utantur ergo suis, si volunt, moribus, & tertio quoque verbo mendax aliquod convicium aspergant, per melicet: Ecclesia interim omnia ista ex alto despicit, adeoque hominum istorum probra & convicia honori sibi ducit; & instar cumini, per maledicta & execrationes olim sexti, tanto felicius provenit ac crescit. Medicos hæc in re imitemur; & sicut illi vitulino felle cordis doloribus medentur; sic nos venenato istorum hominum felle & maledictorum bile, errores ipsorum atque animi vitia emendare, & quantum in nobis erit, ab interitu eos vindicare studeamus.

IV. Interim vos, O Reformati (hoc enim nomen & calamis & gladiis & hastis vobis hæcenus acquirere voluistis) oculos aperite, & miseræ vestrae patriæ statum in hac veluti tabula depictum, diligenter perlustrate. Quamvis enim, ut Euripides monet, antiquæ ac jam præteritæ calamitates novis lachrymis deplorandæ non sint; scio tamen, nisi cor vobis ferreum & Marpesia caute durius sit, ubi tam luctuosa furoris vestri passim videritis vestigia, à veris lachrymis vobis non temperaturos. O quanto facilius est destruere omnia & vastare quam ædificare ac restaurare! Hoc opus hic labor est, ubi nulli estis: alterum vero illud ò boni Reformatores, nimis quam bene didicistis; ad erigendam fidem inter gentiles & Mahometanos plane estis rudes, plane ac plusquam pueri estis (quod itidem sui temporis hæreticis Christianorum Jurisconsultus Tertullianus exprobravit) at in demolendis, quæ SS. PP. exererunt, pene estis architecti.

Sed plane Mirabiles architecti qui paucis annis omnia fere sexcætorum & mille retro annorum opera dejecistis; ac plura bella, quam Romani olim pro acquirendo universi terrarum orbis dominio gesserunt, accendistis pro vestri cerebri phantasia vanis homini inculcandis. Ut enim de sola Gallia nostra dicam, in ea novies omnibus copiis & viribus pugnatum, nempe ad Veram, Druydas, S. Dionysii fanum, Jarnacum, Moncontorium, Coutraum, Saulsiacum, & Jurium: plusquam ducenta prælia commissa sunt, quæ (ut de minutis quotidianis conflictibus nihil dicam) infinita hominum strage etiam cruentissimis quæ umquam commissa scribuntur, præliis æquiparari possunt. Quid de urbibus, oppidis & arcibus dicam? An ullus toto fere regno locus fuit, qui non captus, mox receptus, inde iterum receptus, & omni belli clade vexatus fuerit? Quid? Annon ultra decies centena civium vestrorum & popularium millia, partim gladio partim incendiis misere absumpsistis? Quas vero urbes, arces & oppida non diripuistis? Tanta longa scilicet civilis hujus belli calamitatum fuit scies, tam proluxa malorum nostrorum Ilias, ut facilius fuerit in hoc regno locum aliquem aere vacuum (quamquam id per Naturam fieri non potest) quàm a belli miseris immunem reperire. Illud tam gloriosum & superbum ædificium, quod majorum nostrorum pietas & religio tam feliciter exædificavit, vos momento fere temporis ita destruxistis atque exinanivistis, ut extremum casum jam jam minaretur, nisi Deus interim fulcrum aliquod supposuisset, & in præceps euntem publicæ felicitatis curram velut sufflaminasset.

V. Non sine magno quidem nostro damnato experti sumus, Religionem & Rempublicam ita inter se colligatas esse, ut vere de illis dici possit, quod Jurisconsultus de navi dixit: Si dividas, perdis, & de Christi Domini veste S. Bernardus Describitur si scindas. Ut enim altera alterius tam in bonis quam in malis fortunam & statum sequitur, & religio præcipuum omnis imperii sive reipublicæ est fundamentum (siquidem ut vere Poëta noster Gallicis versibus canit,

Prosperitas omnis regionis vincita tenetur
Religione, parique gradu plerumque feruntur
Religio & regio, seu pax sit rebus optima,
Seu bellum cum civis aut quocumque hoste geratur.
Religione status, nam sola innititur omni:
Hæc animos hominum connectit sola catena.
sic nihil est quo cujuscumque imperii status magis
periculu